

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ФОНД ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ - НАШ ЗАЈЕДНИЧКИ ЦИЉ

Ако посматрамо посљедње двије деценије, јасно је да је наша Република прошла кроз многе потешкоће. Услед тога, тек послје деведесетих година сектор заштите животне средине је почео да поприма битну улогу, но ни до данас се не можемо похвалити довољно развијеном еколошком свијешћу јавности. Зато ћемо вам на овим странама "Глас Српске" покушати приближити подручје заштите животне средине. Данас ћемо вам представити активности и дјелатност Фонда за заштиту животне средине Републике Српске.

Фонд за заштиту животне средине Републике Српске је релативно млада институција. Основана је Законом о Фонду за заштиту животне средине 2002. године ("Службени гласник РС" број 51/02, 53/07), али је своје активности започео

На почетку ове приче, споменули смо појам "развијене свијести јавности" на било којем пољу, да би био постигнут позитиван ефекат. Да би се стање на подручју заштите животне средине побољшало свакако је потребно најприје едуковати становништво о начинима очувања животне средине, начинима раздвајања отпада и штетностима које неплански депонован отпад изазива по животну средину као и могућности прераде отпада а све с циљем разумијевања да заштита животне средине у крајњој инстанци је услов одрживог развоја. То је један дуготрајан посао, који захтијева пуно труда, али је дефинитивно да се једино тако могу очекивати резултати у дугорочном смислу. Фонд за заштиту животне средине се од свог почетка дјеловања укључио у процес едуковања становништва у погледу заштите животне средине. Кроз четири Јавна позива које је реализовао Фонд, сваки пут је једна од области била везана за подизање свијести јавности у погледу значаја очувања животне средине. Реализовано је укупно 33 пројекта на ову тему. Истакли бисмо рецимо пројекат под називом "Екологија за дјецу - јачање еколошке свијести у предшколским установама". Тиме смо жељели скренути пажњу јавности на важност едукације о заштити животне средине још у раној животној доби, код дјете школског и предшколског узраста. По посљедњем Јавном позиву из маја мјесеца 2010. године неке од области су биле Подстицање одрживог коришћења природних добара, као и Подстицање образовних, истраживачких и развојних студија. Кроз ове двије области Фонд је суфинансирао 14 пројеката, за које се може рећи да су такође директно везани за развој еколошке свијести становништва.

Паралелно у оба ентитета у Босни и Херцеговини (Република Српска и Федерација БиХ) у току 2002. године, на иницијативу европске заједнице, усвојен је сет законске регулативе из области заштите животне средине, са координираним, међусобно усклађеним заједничким активностима оба ентитета. Усвајањем Споразума о стабилизацији и придруживању, ентитети су преузели законску обавезу усвајања и преузимања ЕУ стандарда у свим областима, па тако и у области заштите животне средине. У наредном периоду, у процесу стицања статуса кандидата за чланство у ЕУ, Федерацију БиХ и РС очекује усвајање сета законске и подзаконске регулативе у складу са праксом Европске уније у области заштите животне средине и искуствима сусједних држава из региона. Но, уважавајући чињеницу да је Федерација Босне и Херцеговине већ усвојила и објавила Правилник о управљању амбалажним отпадом те да је у Републици Српској у току усвајање Уредбе о управљању амбалажом и амбалажним отпадом, а којом би се на усклађен начин регулисала сва питања везана за амбалажу, за очекивати је да већ у 2011. години Фонд за заштиту животне средине РС, у сарадњи са Владом РС и Министарством за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС преузме реализацију поменутог Уредбе. Овом уредбом би се прописала правила управљања амбалажом у производњи, промету и употреби амбалаже и правила поступања и друге услове сакупљања, поновног кориштења, обнове и одлагања, као и висина накнада. Уредба има за циљ да убрза рјешавање акутног проблема амбалажног отпада, у складу са Законом о управљању отпадом, али ћемо вам садржај уредбе и конкретно планиране активности појаснити у некој идућој страни о заштити животне средине.

У сврху уређења економског простора БиХ, било би добро да оба наша ентитета, уколико је могуће синхронизовано доносе прописе, који су усклађени и по питању износа и начина прикупљања накнада, као и рјешавања питања збрињавања различитих врста отпада (пластичне амбалаже, отпадних гума, електричног и електронског отпада, отпадних уља, отпадних батерија и акумулатора, отпадних аутомобила).

На крају бисмо још само изнијели чињеницу да је у свом извјештају о напретку за 2010. годину, у новембру мјесецу, делегација Европске комисије у БиХ позитивно

оцијенила рад Фонда за заштиту животне средине Републике Српске, и изнијела чињеницу да је Фонд за заштиту животне средине РС потпуно оперативан без обзира на лимитирана средства са којима тренутно располаже као и остале слабости са којима се тренутно суочава сектор заштите животне средине у Босни и Херцеговини. Такође треба напоменути да Фонд уз помоћ UNDP интензивно ради на доношењу новог Закона о Фонду којим би се поред заштите животне средине Фонду придружиле и активности на енергетској ефикасности, које на директан начин иницирају климатске промјене а чијих ефеката-поплава смо се увјерили и на својој територији. Но то значи само једно, а то је да Фонд за заштиту животне средине Републике Српске има полазну основу да се суочи са једним озбиљним и компликованим задатком у скорој будућности а то је усвајање и провођење како новог Закона о Фонду тако и Уредбе односно Правилника о различитим категоријама отпада, по узору на земље из региона које су сличан пут већ прошле.

Договорен радни састанак Фонда Хрватске и Фонда РС у Бањалуци

С обзиром да Фонд за заштиту животне средине Републике Српске има успостављену сарадњу са фондовима из региона, у првом реду са Фондом за заштиту околиша Федерације БиХ, Фондовима Републике Хрватске и Републике Србије као и Агенцијом за заштиту животне средине

ФОТО: ФОНД ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

тек крајем 2007. године. Дјелатност Фонда је прикупљање и дистрибуција финансијских средстава намијењених за заштиту животне средине на подручју Републике Српске. Фонд средства обезбјеђује путем накнада коју плаћају загађивачи животне средине. Фонд је организован као институција под надзором ресорног министарства - Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију у Влади РС. Организациону структуру Фонда чине директор, Управни и Надзорни одбор Фонда, те запослени. Фонд за заштиту животне средине се недавно преселио на нову локацију, улица Краља Алфонса XIII број 21, и смјештен је на површини од око 300 квадратних метара. То конкретно значи да је Фонд сада технички, кадровски, оперативни и у сваком другом смислу спреман да одговори европским стандардима и да допринесе усклађивању, иницирању и реализацији наших прописа по узору на европске, што је констатовала и Европска комисија у свом извјештају о напретку Босне и Херцеговине за 2010. годину, јер је сектор заштите животне средине једна од области чије је усклађивање са директивама ЕУ један од битних услова да би у догледно вријеме Република Српска и Босна и Херцеговина остварили услове за приступање Европској унији. Што се самих активности тиче, Фонд намјенски прикупљена средства расподјељује/суфинансира пројекте путем Јавног позива. Теме Јавног позива, које су усклађене са Програмом рада Фонда за текућу годину, а на који је Влада РС дала сагласност, одређује Управни одбор на сједници прије самог расписивања Јавног позива. Након што пристигну све пријаве, Комисија (коју такође именује Управни одбор) врши обраду приспјелих пријава и листу упућује Управном одбору, који врши одабир пројеката по Правилнику о начину и критеријумима за избор програма и пројеката из области заштите животне средине. Након тога сlijеди потписивање уговора са корисницима те контрола реализације самих пројеката.

Фонд је до сада расписао четири Јавна позива и суфинансирао око 300 пројеката на читавој територији Републике Српске.

ФОТО: ФОНД ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Црне Горе, Фонд планира користити њихова позитивна искуства и помоћ у доношењу прописа и успостављању система управљања чврстим отпадом и наплатом накнада. С циљем синхронизованог регионалног дјеловања у другој половини јануара, у Бањалуци, по препоруци UNDP-а БиХ, одржаће се оперативни радни састанак представника Фонда за заштиту околиша и енергетске учинковитости Републике Хрватске и представника Фонда за заштиту животне средине Републике Српске. Састанак ће подразумевати и обухватити презентацију искустава Фонда Републике Хрватске, препоруке о начину ефикасног имплементирања Правилника о управљању посебним категоријама отпада од стране Фонда РС, што би резултовало брзој и ефикасној примјени донесених Правилника, као и наредне кораке који се односе на провођење закона и планираних подзаконских аката у пракси који би били усклађени са савременим и актуелним директивама Европске уније а све с циљем да Републику Српску доведе у лидерску позицију у пракси провођења директива ЕУ из области заштите животне средине и енергетске ефикасности.